

Monument voor Peter R. de Vries

TEGEN ALLE STROMEN IN...

Op 15 juli, drie jaar na de dood van Peter R. de Vries, wordt op het Leidseplein in Amsterdam een herdenkingsmonument geplaatst. Peters ex-vrouw Jacqueline was daar met haar kinderen Kelly en Royce nauw bij betrokken. Aan MAX Magazine vertelt ze hoe dit tot stand kwam.

De betonnen fundering ligt al klaar in een afgegraven plek op het Leidseplein. Hekken met reclameborden daaromheen, een wapperend rood-wit lint. Argeloos lopen voorbijgangers erlangs. Tussen andere bouwwerkzaamheden aan een nieuw hotel op het plein valt dit zorgvuldig beschermde plekje nauwelijks op. Straks zal het anders zijn. Wandelaars zullen even vertragen, kijken, nadenken, zich een ogenblik geraakt of geïnspireerd voelen. Misschien zullen ze er afspreken, geven ze hun ontmoetingspunt liefkozend een bijnaam, ontstaan er nieuwe herinneringen. Op 15 juli verrijst hier het herdenkingsmonument ‘Tegen alle stromen in’ voor misdaadverslaggever Peter R. de Vries, die in 2021 in de Lange Leidsedwarsstraat werd neergeschoten. Negen dagen later overleed hij in het ziekenhuis aan zijn verwondingen.

ELKE BRIEF EEN ANTWOORD

“‘Tegen alle stromen in’. Dat zegt heel veel over Peter. Hij stond zovelen bij die immens leed hebben meegemaakt, die ten einde raad waren en geen gehoor vonden bij instanties. Hij beantwoordde letterlijk elke brief, elke mail, elke noodkreet. En als hij zag dat misstanden en onopgeloste zaken niet goed werden opgepakt, beet hij zich erin vast. Loslaten was geen optie; hij wist altijd wel een boom te vinden waaraan hij kon schudden. Voor de één was hij een luis in de pels, voor de ander een held”, vertelt Jacqueline de Vries-Schuitenmaker (64) in haar atelier in Bussum, te midden van haar imposante schilderijen aan de muur.

‘Peet verdient een plek waar zijn gedachtegoed voortleeft’

PLEK VAN HERDENKING

Als de gemeente Amsterdam in 2022 met het idee komt om een herdenkingsmonument voor Peter op te richten, zijn Jacqueline en haar kinderen Kelly (37) en Royce (34) daar meteen voorstander van. “Mensen hebben massaal gereageerd op het overlijden van Peter. Het land was in rouw. We wisten niet wat we zagen bij zijn afscheid in Carré: meer dan zeventuizend mensen, van heinde en verre, stonden in de rij om hem de laatste eer te betuigen. Het was overweldigend. Een groot deel van Nederland mist hem nog steeds. Wij hebben thuis onze herdenkingsplekjes, maar zij niet. We realiseerden ons dat het mooi zou zijn als mensen een plek hebben

Jacqueline, Kelly en Royce bezochten de plek in Amsterdam waar het kunstwerk zal komen te staan.

om naartoe te gaan om Peter te herdenken. Een plek waar zijn gedachtegoed voortleeft. Peet verdient dat”, verklaart Jacqueline.

STEUN VAN HALSEMA

Bij de gemeente Amsterdam waren inmiddels ook veel verzoeken binnengekomen om Peter op een blijvende manier te eren. Jacqueline vertelt: “Met burgemeester Femke Halsema hebben we overlegd op welke manier we dat konden doen. We hadden met haar al een heel prettig contact. Na de aanslag heeft zij ons geweldig gesteund. ‘Er is maar één telefoontje nodig en ik ben er voor jullie’, liet ze direct weten. Dat belletje heeft Royce gepleegd toen Peter op 15 juli was overleden. Peter had in zijn afscheidsbrief aan ons laten weten dat hij graag wilde dat eenieder die van hem afscheid wilde nemen, de gelegenheid moest hebben om dat te doen. ‘Dit zal waarschijnlijk betekenen dat er wel een paar mensen zullen komen’, voegde hij daar nog schertsend aan toe. Voor ons was het een onmogelijke taak om dit alleen op te pakken. ‘Wij gaan jullie helpen’, zei de burgemeester meteen. Het werd een prachtig afscheid in Carré. In een nagesprek bedankten we haar daarvoor en spraken we over het herdenkingsmonument.”

ZINNEN UIT AFSCHEIDSBRIEF

Jacqueline, Kelly en Royce werkten graag mee aan de totstandkoming daarvan en namen plaats in de kunstcommissie die de ontwerpen voor het monument beoordeelden. Daarin zaten tien experts, onder wie een hoogleraar in de Kunst en Publieke Ruimte en de landschapsarchitect en ontwerper van het nieuwe Leidseplein. Jacqueline: “Uit een longlist koos de commissie vijf kunstenaars die gevraagd werden een schetsontwerp te maken. Wij schreven voor hen een stuk over wie Peter was. We verwerkten ▶

Rini ontwierp het monument voor Peter R. de Vries.

RINI HURKMANS: 'VOOR VELEN WAS PETER EEN HELD'

Beeldend kunstenaar Rini Hurkmans (69) maakt onder andere videowerken, foto's, sculpturen en installaties. Zij ontwierp het monument 'Tegen alle stromen in' voor Peter R. de Vries dat op 15 juli onthuld wordt op het Leidseplein in Amsterdam.

Rini: "Dit is het en hier zal ik niet meer van afwijken, dacht ik toen mijn ontwerp klaar was. Ik was blij verrast dat mijn ontwerp werd gekozen, want het is een eer om dit te mogen doen. Met het monument voor Peter R. de Vries hoop ik mensen aan het denken te zetten en te inspireren. Bij het maken van zo'n monument vind ik het tevens belangrijk om mensen aan te moedigen om te werken aan een hoopvolle toekomst. In de opdracht stond nadrukkelijk dat het geen buste of beeld van Peter R. de Vries moest worden. Het monument moest daarboven uitstijgen, een universele invalshoek bieden. Dat strookt met mijn ontwerp. Afwezigheid en verlies spelen hierin een belangrijke rol. Peter R. de Vries wordt gemist door zijn familie en naasten, maar ook door de

maatschappij. Voor velen was hij een held. Ik wilde met mijn ontwerp heel dicht bij zijn gedachtegoed komen. In het kunstwerk moest naar voren komen dat hij opkwam voor mensen, voor onrecht en zich niet liet stoppen. Aan de andere kant wilde ik dat het monument leesbaar en invoelbaar zou zijn voor iedereen. Ook voor mensen die hem niet kenden, voor toeristen en volgende generaties."

ALLES VALT OP Z'N PLEK

"De opdracht was een echte uitdaging", vertelt Rini. "De complexiteit zat hem vooral in de plek. Het beeld komt in de openbare ruimte op een heel druk plein waar je te maken hebt met theaters, bioscopen, horeca, een debatcentrum, uitgaansleven, ondernemers en bewoners. Zo'n monument staat er daarom niet

zomaar. Ik heb veel overlegd met mensen van de gemeente, maar bijvoorbeeld ook met de politie en de technische dienst. Kan het staan waar ik het bedacht had? Hoe is daar de ondergrond, wat voor soort fundering is er nodig? Maar ook: wat betekent deze plek voor het plein dat net opnieuw is ingericht met mooie zichtlijnen, veel ruimte en een ondergrondse fietsstalling. Ook met de visie van de architect moest rekening gehouden worden. Dan zijn er nog praktische zaken als de beveiliging, het onderhoud en beheer van het monument en de schoonmaak van het plein.

Bij het hele proces is de familie De Vries steeds nauw betrokken geweest. Petje af voor hoe sterk zij zijn en omgaan met de hele situatie. Samen met het hele team hebben we hard gewerkt om voor elkaar te krijgen dat het monument er na twee jaar staat. Het klopt; alles valt op zijn plek. Ik kijk enorm uit naar de onthulling op 15 juli."

Jacqueline: 'Dit kunstwerk is wie Peter was en waar hij voor stond'

daarin ook zinnen uit zijn afscheidsbrief. Daarin stond bijvoorbeeld dat velen hem zullen herinneren als misdaadverslaggever, maar dat hij toch bovenal vader van Kelly en Royce was. En ja, hij was een fantastische vader. Mensen kennen hem in de eerste plaats inderdaad als misdaadverslaggever, als crimedeskundige van 'RTL Boulevard' of de man die in talkshows zijn ongezoeten mening gaf. Daar zijn we ook heel trots op, maar Peter was meer dan dat. Ook achter de schermen kwam hij op voor honderden mensen die tussen wal en schip terecht kwamen, die het moeilijk hadden en geholpen moesten worden. En steeds weer deed hij dat met het voor hem zo kenmerkende rechtvaardigheidsgevoel en doorzettingsvermogen. Die 'andere' kant van hem brachten we naar voren in het epistel dat we de kunstenaars meegaven in de opdracht."

'HET RAAKTE ONS DIEP'

Tijdens de presentatie kreeg de kunstcommissie het werk van de vijf gerenommeerde kunstenaars te zien. Jacqueline: "We begrepen van iedereen waarom ze het zo gedaan hadden, maar bij het ontwerp van Rini Hurkmans voelden wij als familie meteen: dit is het. Dit is wie Peter was en waar hij voor stond. Het raakte ons diep. Peters gedachtegoed wordt door dit kunstwerk prachtig in beeld gebracht. Het zegt zo veel... Iedereen kan er ook zijn verhaal uit halen en zich erdoor laten inspireren. Het monument draagt een belangrijke boodschap voor nu, maar ook voor de toekomst." Jacqueline, Kelly en Royce zijn alle drie nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van het monument. "Niet met het creatieve proces uiteraard - dat is aan Rini - maar wel bij alles eromheen. We waren verbijsterd over hoeveel expertise er nodig is om een monument te realiseren. Tientallen mensen hebben er met veel liefde en toewijding aan gewerkt. Zo ontstond het idee om over dit hele boeiende proces een documentaire te maken", vertelt Jacqueline. Ze is in juni nog bij de gieterij in België geweest. Daar wordt het bronzen beeld naar Hurkmans ontwerp gemaakt. "Eerder was ik daar al met Kelly en Royce. Het is ook mijn vakgebied, dus ik vind het ontzettend interessant om te zien hoe alles gaat, hoe mannen in enorme dikke, beschermende pakken, grote emmers vloeibaar brons in mallen gieten. In juni was het bijna klaar. Ik ging nog een keer kijken en wachtte in de auto op Rini. Plotseling zag ik dat een deel

van het kunstwerk buiten stond. De tranen stroomden over mijn wangen. Het was zo indrukwekkend en ontroerend tegelijk. Rini heeft in mijn ogen een meesterwerk neergezet", vertelt Jacqueline.

NALATENSCHAP KOESTEREN

Het monument maakt deel uit van Peters nalatenschap die Jacqueline, Kelly en Royce zorgvuldig koesteren. "Met liefde zetten we voort waar Peter voor stond. Kelly en Royce pakken, daar waar ze kunnen, dossiers en initiatieven op waar hij bij leven mee bezig was. Hij heeft alles opgeschreven en goed gedocumenteerd. Dat maakte het voor ons makkelijker om te weten wat hij zou hebben gewild." Het monument wordt op 15 juli onthuld op het Leidseplein. "Een geweldige plek", vindt Jacqueline. "Hier keek Peter op uit vanuit de vroegere studio van 'RTL Boulevard' aan het Leidseplein. Deze plek klopt voor ons. De Lange Leidsedwarsstraat was ondenkbaar. Daar willen wij nooit meer komen. Dat geldt ook voor de datum. 6 juli, de dag van de aanslag, is voor ons een zwarte dag, maar op de 15de, zijn sterfdag, vieren we met elkaar vooral de mooie herinneringen." De familie De Vries hoopt dat het monument warm ontvangen wordt. "Het is voor heel Nederland. We zouden graag zien dat het een ontmoetingsplek wordt waar mensen elkaar weer vinden, een plek van saamhorigheid. Het zou zo mooi zijn als het beeld ons dichterbij elkaar brengt, de wereld wat mooier maakt. We hopen ook dat het mensen inspireert om wat meer mededogen te hebben en elkaar te helpen: de dingen doen waar Peter voor stond." ■

TELEVISIE-UITZENDINGEN

Maandag 15 juli om 15.00 uur bij MAX op NPO 1: Live-registratie van de onthulling van het monument.

Maandag 15 juli om 17.10 uur bij MAX op NPO 1: Tijd voor MAX: Peter R. de Vries monument, live-uitzending gepresenteerd door Jan Slagter en Dionne Stax.

Donderdag 18 juli om 20.30 uur bij MAX op NPO 1: Documentaire Het Monument - Peter R. de Vries.

De documentaire vertelt hoe het monument er kwam, wie eraan meewerkten, wie het ontwierp, welke herinneringen de bewoners van de Lange Leidsedwarsstraat hebben aan de gebeurtenis en wat zij vinden van het monument.

